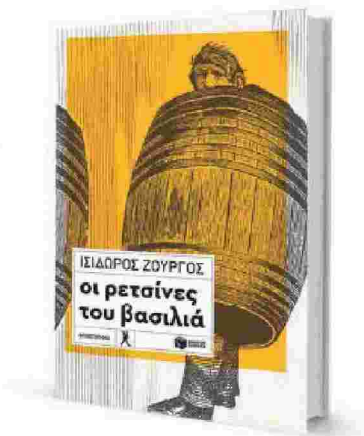

Ο «βασιλιάς Ληρ» στο καφενείο του χωριού

ΙΣΙΔΩΡΟΣ ΖΟΥΡΓΟΣ
Οι ρετσίνες του βασιλιά
 εκδ. Πατάκη
 σελ. 451

Του **ΑΝΤΩΝΗ ΚΩΤΙΑΗ**

Μέσα από τον απόλογο ενός επαγγελματικά επιτυχημένου και αυτοδημιούργητου Έλληνα, του «βασιλιά», ο Ισίδωρος Ζουργός στο νέο του μυθιστόρημα επιχειρεί κάτι ομολογουμένως δύσκολο: να δώσει μια αφήγηση που χωρίς να παρεκκλίνει ή, πολύ περισσότερο, να ανατρέψει τα στερεοτυπικά χαρακτηριστικά του πρωταγωνιστή (συντηρητικός, αυταρχικός, πολυγαμικός, αδίστακτος κ.ο.κ.) στην πλήρη ανάπτυξη της, κατορθώνει να δημιουργήσει ένα αυξανόμενο ενδιαφέρον του αναγνώστη για τον «ήρωα» και τα φαντάσματά του που αποκαλύπτονται στην εξέλιξη της ιστορίας. Μέσο του για το επίτευγμα αυτό είναι η αντιστικτική δέσμη προσώπων και καταστάσεων που τον

Ο Ζουργός δημιουργεί μια συναρπαστική πλοκή γεμάτη από μελοδραματικές καταστάσεις, που κλιμακώνονται σε ακραία όρια.

περιβάλλουν στο ρεαλιστικό πεδίο ή τον περιέχουν στο συμβολικό.

Το ρεαλιστικό πεδίο παρουσιάζει σε τριτοπρόσωπη αφήγηση το παρόν με αναδρομές στην οικογενειακή ιστορία: ο «βασιλιάς» του τίτλου, στα 75 του μοιράζει την περιουσία του στις δύο κόρες του και αποκληρώνει την τρίτη (οι αναφορές στον Ληρ αρχίζουν με τα ονόματά τους: στη Γονερίλη αντιστοιχεί η Γαβριέλα, στη Ρεγάνη η Ρεγγίνα και στην Κορδήλια η Κορίνα). Οι δύο πρώτες είναι από την ίδια ουσία με τον «βασιλιά» πατέρα τους: φιλόδοξες και αδίστακτες. Η τρίτη δεν έχει τίποτε κοινό με τον πατέρα. Είναι εναλλακτική: εθελόντρια σε οικολογικές και υποστηρικτικές δράσεις σε κάθε γωνιά του κόσμου, αγωνίστρια των κοινωνικών δικαιωμάτων, με την ενσυναίσθηση σε διαρκή εγρήγορση, είτε στο κοντινό περιβάλλον υπερασπιζόμενη τη θυματοποιημένη μητέρα της είτε στο ευρύτερο πεδίο της κοινότητας. Απογοητευμένος από την απόρριψη

και των τριών αποφασίζει, μετά τον θάνατο της γυναίκας του, να εγκατασταθεί στο πατρικό της πυργόσπιτο σε ένα μικρό ορεινό χωριό, εγκαταλείποντας τις επιχειρήσεις και τον κοσμοπολίτικο βίο του.

Ωστόσο, δεν γίνεται αναχωρητής. Ο μικρόκοσμος του χωριού τον περιβάλλει και τον ενσωματώνει με πυρήνα το καφενείο-μπακάλικο. Στην πρώτη αυτή αντίστιξη προστίθεται η δεύτερη: ο σύνδεσμός του με τον σαλό του χωριού ο οποίος, στην εξέλιξη του έργου, αναδεικνύεται σε έναν σαιξπηρικό Τρελό, χαρακτηρισμένο με αριστοτεχνική ακρίβεια από τον συγγραφέα. Ο Ζουργός φιλοτεχνεί τον σαλό υπηρέτη, σύντροφο, μικρό αδελφό, αναντικατάστατο φίλο ως μυθικό αντιήρωα του έργου σε αντιβολή με τον τετριμμένο και προβλέψιμο πρωταγωνιστή του.

Η τριτοπρόσωπη αφήγηση γεγονότων και περιστατικών εναλλάσσεται με την πρωτοπρόσωπη εξομολογητικών μονολόγων που

απευθύνονται με τη μορφή επιστολών στη νεκρή γυναίκα και ηλεκτρονικών μηνυμάτων (που δεν αποστέλλει) στις αχάριστες θυγατέρες. Και οι δύο αφηγήσεις συγκροτούν μια φαντασμαγορική πλοκή γεμάτη από μελοδραματικές καταστάσεις, που κλιμακώνονται σε ακραία όρια από πατρικές ραδιουργίες και συζυγικές απιστίες μέχρι τον φόνο.

Στο συμβολικό πεδίο ο πρωταγωνιστής «βασιλιάς» παρουσιάζεται, κυρίως μέσα από πλήθος γεγονότα και σχόλια, να προβάλλει τη μονοδιάστατη, ευχερώς αναγνωρίσιμη, υπόστασή του στο πρόσωπο που αποτελεί ένα πολυδιάστατο alter ego του, την αφηγηματική περσόνα του Τρελού. Και στο ίδιο πεδίο ελέγχεται η έσχατη, στο τέλος του βιβλίου και του ταξιδιού, κορύφωση: η επανασύνδεση με την τρίτη κόρη και η τραγική της κατάληξη, στην οποία ο συγγραφέας δίνει τον χαρακτήρα ενός σαιξπηρικού gran finale.

